

UZASADNIENIE

rozporządzenia nr 3/2009 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 22 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu

Podstawą do wydania rozporządzenia jest, zgodnie z przepisem art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.) wniosek właściciela ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu – Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Świnoujściu.

Przedmiotowy wniosek obejmuje następujące dokumenty:

- Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej dla komunalnego ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu, opracowany w 2007 r.,
- Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia komunalnego wody podziemnej z utworów czwartorzędowych „Granica” w Świnoujściu, opracowany w 2007 r., Urbeko-Hydro Stargard Szczeciński,
- Karta rejestracyjna nr 183 studni nr A-4, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 20 stycznia 1967 r.,
- Karta rejestracyjna nr 627 studni nr C-12a, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 3 maja 1976 r.,
- Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w rejonie polskiego Uznamu, opracowana w 1982 r., Przedsiębiorstwo Geologiczne Wrocław, Oddział w Poznaniu,
- Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów w kat. B dla ujęcia miejskiego nr 1 - „Zachód”/1962r./ w Świnoujściu, opracowany w 1982 r., Przedsiębiorstwo Geologiczne Wrocław, Oddział w Poznaniu,
- Karta rejestracyjna nr 167 studni nr D-3, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 20 września 1982 r.,
- Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów w kat. „B” na terenie miejskiego ujęcia „Zachód”, opracowany w 1987 r., Przedsiębiorstwo Geologiczne Wrocław, Oddział w Poznaniu,
- Karta rejestracyjna nr 167 studni nr D4, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 17 maja 1989 r.,
- Karta rejestracyjna nr 167 studni nr D5, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 17 maja 1989 r.,
- Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych - ujęcie miejskie „Zachód” w Świnoujściu, opracowany w 1994 r. – Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „WODROL” Szczecin,
- Karta rejestracyjna nr 167 studni nr C-8”, zarejestrowana w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie dnia 27 marca 1996 r.,
- Aneks do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w rejonie polskiego Uznamu - ujęcie „Zachód” w Świnoujściu, opracowany w 1998 r., Z. Barełkowski,
- Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu ustalający zasoby eksploatacyjne studni zastępczych C3/2 i C10/2 oraz opisujący likwidację studni A5, opracowany w 2007 r., Urbeko-Hydro Stargard Szczeciński.

Dla komunalnego ujęcia wód podziemnych „Granica” w Świnoujściu ustanowiono strefę ochronną decyzją Prezydenta Miasta Świnoujścia z dnia 23 czerwca 2000 r., znak: WOŚ-6210/ZWiK-5/2000.

Prezydent Miasta Świnoujścia postanowieniem z dnia 20 października 2000 r., znak: WOŚ/6226/1-2/2000 zmienił znak wymienionej decyzji z „WOŚ-6210/ZWiK-5/2000” na „WOŚ/6226/1/2000”.

W strefie ochronnej ww. strefy wydzielono strefę ochrony pośredniej, bez wydzielania strefy ochrony bezpośredniej. Wyżej wymienioną decyzją w strefie ochronnej ujęcia wprowadzono zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu. Przedmiotowa strefa ochronna była przekształcana przez przepisy przejściowe dwukrotnie¹⁾. Najpierw z dniem 1 października 2001 r. stała się strefą ochronną ujęcia wody w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo wodne z 1974 r. w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (tj. strefą ochronną ustanawianą przez wojewodę w drodze rozporządzenia); aby następnie z dniem 30 grudnia 2003 r. stać się ostatecznie strefą ochronną ujęcia wody w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229), to jest strefą ochronną, która jest ustanawiana przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w drodze rozporządzenia będącego aktem prawa miejscowego. W konsekwencji Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie uzyskał formalno-prawną podstawę do dokonywania zmian w przedmiotowej strefie ochronnej oraz do jej zniesienia, w drodze rozporządzenia, będącego aktem prawa miejscowego.

W związku z nowymi badaniami geologicznymi przedstawionymi w opracowanym w 2007 r. „Dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia komunalnego wody podziemnej z utworów czwartorzędowych „Granica” w Świnoujściu określającym zasięg strefy ochronnej ujęcia”, przyjętym bez zastrzeżeń przez Marszałka Zachodniopomorskiego zawiadomieniem z dnia 10.04.2007 r., znak: DOŚ.III.ZN-7521/5/2007, wyznaczono nowy, dokładniejszy od poprzedniego, zasięg terenu ochrony pośredniej ujęcia. Ze względu na to, że zasięg strefy ochrony pośredniej obowiązującej strefy ochronnej różni się od zasięgu wyznaczonego w ww. dodatku, w złożonym wniosku granice terenu ochrony pośredniej ujęcia dostosowano do granic wyznaczonych w przedmiotowej dokumentacji.

Jednocześnie uwzględniając obowiązujące przepisy dotyczące stanowienia stref ochronnych ujęć wód podziemnych, dla zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, zaproponowano zakazy uniemożliwiające wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody i wydajności ujęcia.

Wobec powyższego uzasadnione jest zniesienie obecnie istniejącej strefy ochronnej i ustanowienie nowej strefy ochronnej dla ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu z wprowadzeniem nowych zakazów.

Ustanowienie terenu ochrony pośredniej podlega ocenie hydrogeologicznej, opartej na obliczeniach i badaniach, zmierzających do określenia obszaru, na którym czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń do ujęcia jest mniejszy od 25 lat.

W zasięgu 25 letniego dopływu wód do ujęcia „Granica” w Świnoujściu występuje duża zmienność potencjalnego czasu migracji zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej, spowodowane jest to znacznym zróżnicowaniem miąższości warstw słabo przepuszczalnych glin w nadkładzie warstwy wodonośnej. Na terenie ochrony pośredniej istnieje możliwość filtracji pionowej zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej w czasie mniejszym niż 25 lat.

Zgodnie z ww. dodatkiem do dokumentacji hydrogeologicznej obszar, na którym czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń do ujęcia „Granica” jest mniejszy od 25 lat, położony jest we wschodniej części wyspy Uznam, na terytorium Republiki Federalnej Niemiec i Rzeczypospolitej Polskiej. Zasięg teoretycznego terenu ochrony pośredniej przedstawiony w przedmiotowym dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej rozbudowany jest w kierunku zachodnim od ujęcia

---

¹⁾ Odpowiednio przez art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.) oraz przez art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne (Dz. U. Nr 228, poz. 2259).

wód podziemnych „Granica”. Większa część teoretycznego zasięgu terenu ochrony pośredniej przebiega przez terytorium Republiki Federalnej Niemiec.

Granica terenu ochrony pośredniej obejmuje tylko obszar położony w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, przez co różni się od zasięgu teoretycznego wyznaczonego w ww. dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej.

Szczegółowe uzasadnienie treści rozporządzenia w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody podziemnej „Granica” w Świnoujściu i wprowadzanych na jej obszarze zakazów i nakazów przedstawia się następująco:

1. Uzasadnienie dotyczące zakazów i nakazów wprowadzonych na terenie ochrony bezpośredniej.

1.1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wody zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Przepisy ww. artykułu są bezwzględnie obowiązujące i nie podlegają modyfikacjom. W związku z powyższym zaproponowano ustawowe brzmienie zapisu dotyczącego tego zakazu.

1.2. Zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne na terenie ochrony bezpośredniej nakazano odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarować teren zielenią, oraz ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Zrezygnowano z zapisu dotyczącego odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody. Na terenie ochrony bezpośredniej brak jest urządzeń sanitarnych.

1.3. Na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne nakazano ogrodzić teren ochrony bezpośredniej, a na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Nie wprowadzono natomiast nakazu dotyczącego rozmieszczenia stałych znaków stojących lub pływających z uwagi na to, że granica terenu ochrony bezpośredniej nie przebiega przez wody powierzchniowe.

2. Uzasadnienie dotyczące zakazów i nakazów wprowadzonych na terenie ochrony pośredniej.

2.1. Przy zakazie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi wprowadzono wyjątek dotyczący możliwości wprowadzenia: oczyszczonych wód opadowych i roztopowych, wód opadowych i roztopowych, które mogą być wprowadzane do wód i do ziemi bez oczyszczenia. Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w *sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27 poz. 169), wody opadowe i roztopowe ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z powierzchni innych niż: z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, portów, lotnisk, miast, budowli kolejowych, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych klasy G, z parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz z powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczenia. Uwzględniając powyższe dopuszczono wprowadzenie tych wód na terenie

ochrony pośredniej tego ujęcia. Dopuszczenie wymienionego wyjątku na terenie ochrony pośredniej nie będzie stanowić zagrożenia dla jakości ujmowanych wód oraz wpłynie na zwiększenie zasilania użytkowego poziomu wodonośnego.

- 2.2.** Zakaz rolniczego wykorzystania ścieków jest konieczny dla zapewnienia odpowiedniej jakości wód podziemnych ujmowanych na ujęciu. Rolnicze wykorzystanie ścieków powoduje, iż na dużych obszarach wody podziemne, w wyniku infiltracji ścieków, zanieczyszczane są przede wszystkim przez azotany, siarczany, chlorki oraz inne substancje zawarte w ściekach.
- 2.3.** Zakaz stosowania nawozów wprowadzono ze względu na zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych związkami azotowymi i dotyczy nawozów naturalnych oraz mineralnych. Zakaz stosowania nawozów mineralnych i naturalnych na obszarach stref ochronnych ujęć wody wynika bezpośrednio z przepisów § 3 ust. 4 oraz § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479). Zakaz stosowania nawozów nie obejmuje stosowania nawozów organicznych, tj. nawozów wyprodukowanych z substancji organicznej lub z mieszanin substancji organicznych, w tym kompostów, także wyprodukowanych przy udziale dżdżownic. Wymienione nawozy nie stanowią znacznego zagrożenia dla jakości wód podziemnych.
- 2.4.** Zakaz stosowania środków ochrony roślin za wyjątkiem środków dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody wprowadzono uwzględniając występowanie na obszarze strefy ochronnej terenów gruntów ornych, łąk i lasów. Zakaz ten ma na celu wyeliminowanie stosowania środków innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody.
- 2.5.** Zakaz lokalizowania składowisk odpadów wprowadzono w sposób ogólny, bez wskazywania określonego typu składowisk. Wpływ składowisk odpadów na jakość wód podziemnych jest zwykle wyraźny zarówno w zakresie zmian składu chemicznego, jak też w postaci skażeń bakteriologicznych, a w tym przypadku wynika przede wszystkim ze słabej izolacji warstwy wodonośnej.
- 2.6.** Zakaz przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych wprowadzono z uwagi na toksyczny charakter tych substancji zagrażających zdrowiu ludzkiemu, nawet, gdy występują w nieznacznych ilościach.
- 2.7.** Zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych wprowadzono z uwagi na powstające w tych zakładach ścieki oraz odpady poprodukcyjne, mogące stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych.
- 2.8.** Zakaz lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt zaproponowano, ponieważ powstająca w tych obiektach duża i skoncentrowana ilość odchodów zwierzęcych może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych o znacznym zasięgu. Skutkiem skażenia tych wód jest zwykle wzrost zawartości różnych związków azotu, zmiana barwy, zapachu oraz możliwość występowania zanieczyszczeń bakteriologicznych.
- 2.9.** Zakaz lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych, a także rurociągów do ich transportu wprowadzono, ze względu na specyficzne cechy substancji ropopochodnych, m.in. lepkość, gęstość, rozpuszczalność, odporność na biodegradację, powodujące iż substancje te łatwo przenikają do wód podziemnych i nawet w małych ilościach powodują trwałe skażenie dużych ilości wód podziemnych. Zakaz ten dotyczy również stacji paliw. Zgodnie z § 1, pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 243, poz. 2063 z późn. zm.) stacja paliw płynnych to obiekt budowlany w skład którego mogą wchodzić: budynek, podziemne zbiorniki magazynowe paliw płynnych, podziemne i naziemne zbiorniki gazu płynnego, odmierzacze paliw płynnych i gazu płynnego, instalacje technologiczne, w tym urządzenia do magazynowania i załadunku paliw płynnych

oraz gazu płynnego, instalacje wodno – kanalizacyjne i energetyczne, podjazdy i zadaszenia oraz inne urządzenia usługowe i pomieszczenia pomocnicze.

Wprowadzony zakaz nie dotyczy natomiast lokalizowania gazociągów gazu ziemnego z uwagi na to, że w odróżnieniu od gazu płynnego gaz ziemny nie jest produktem ropopochodnym, a więc przedmiotowy zakaz nie dotyczy gazociągów gazu ziemnego.

- 2.10.** Zakaz mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami usługowymi oraz naprawiania i obsługi pojazdów mechanicznych poza terenem zakładów usługowych prowadzących taką działalność na podstawie oddzielnych przepisów wynikają z faktu zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi i detergentami. Dopuszcza się mycie, naprawianie i obsługę pojazdów tylko na terenach zakładów usługowych, posiadających specjalistyczne zabezpieczenia.
- 2.11.** Zakaz lokalizowania nowych ujęć wody podziemnej jest konieczny ze względu na ochronę zasobów ilościowych ujęcia. Zakaz ten nie dotyczy ujęć istniejących, a więc ich rozbudowy, modernizacji oraz wykonywania studni zastępczych (awaryjnych).
- 2.12.** Zakaz lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych wynika z faktu zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych znaczną ilością substancji organicznych oraz bakterii i wirusów.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206) projekt przedmiotowego rozporządzenia został uzgodniony z Wojewodą Zachodniopomorskim.